

МЕТОДИЧНИЙ ВЕКТОР:

професійна компетентність
методиста, як складова ефективної
діяльності сучасного закладу
позашкільної освіти

2023

Рекомендовано методичною радою Волинського обласного еколого-натуралістичного центру Волинської обласної ради (Протокол № 3 від 05.10.2022 року). Методичний вектор: професійна компетентність методиста, як складова ефективної діяльності сучасного закладу позашкільної освіти. – Луцьк, 2023. – 40 с.

УКЛАДАЧ:

Пшибельський Володимир Володимирович, заступник директора з навчально-методичної роботи Волинського обласного еколого-натуралістичного центру Волинської обласної ради.

Пшибельський В. В. Методичний вектор: професійна компетентність методиста, як складова ефективної діяльності сучасного закладу позашкільної освіти / В. В. Пшибельський. – Луцьк, 2023. – 40 с.

У збірнику запропоновані поради щодо організації та налагодження методичної роботи в закладі позашкільної освіти. Матеріали розраховані на вдосконалення діяльності методичної служби закладів позашкільної освіти та оптимальну організацію навчально-виховного процесу в них.

Збірник «Методичний вектор: професійна компетентність методиста, як складова ефективної діяльності закладу позашкільної освіти» призначений для вдосконалення методичного супроводу освітнього процесу, який є важливим засобом розширення освітніх можливостей і перспектив професійного зростання педагогів в системі позашкільної освіти.

Збірка може стати в пригоді кожному педагогу – досвідченому та молодому спеціалісту.

ЗМІСТ

Вступ.....	4
Поняття про компетентність.....	6
Поняття про компетенцію.....	6
Професійна компетентність методиста.....	7
Професійний стандарт педагога закладу позашкільної освіти.....	11
Алгоритм роботи над єдиною методичною темою.....	17
Список використаних джерел.....	22
Додатки (моделі, схеми).....	23

Вступ

Освітня практика змінюється постійно, інакше вона не буде відповідати тим вимогам, які суспільство пред'являє освітнім закладам. Головними завданнями освіти в Україні залишається виховання громадянина України, формування соціально зрілої, працелюбної, творчої особистості, якій притаманно почуття власної гідності, повага до прав і свобод людини, свідоме ставлення до обов'язків людини і громадянина, гордість за свою Батьківщину, здатність до саморозуміння і самовдосконалення, активної участі у соціальному житті країни. У формуванні означених важливих якостей, розвитку соціальної компетентності, вихованні особистості громадянина сучасної демократичної держави важливе місце займає середовище – все те, що оточує дитину від народження до кінця життя, починаючи з сім'ї і завершуючи середовищем соціальним, яке створює умови для її розвитку і виховання.

Визначальна роль дорослого – допомогти зростаючій особистості жити власними силами, у злагоді з довкіллям і згоді з собою, як активному суб'єкту життєдіяльності. Це вимагає певних змін від педагога. Він має бути здатним до швидкого і постійного оновлення знань, до науково-дослідницької, інноваційної роботи, орієнтуватись в інформаційних потоках, бути комунікабельним. В основі інноваційної діяльності лежить самоосвіта, яка є усвідомленою потребою в постійному професійному вдосконаленні.

Перед педагогами закладів позашкільної освіти у таких умовах постають свої завдання, саме: творчо і професійно застосовувати досягнення науки і практики, орієнтуватися в інформаційному просторі, володіти аналітичною та рефлексивною культурою. Сучасний педагог повинен володіти знаннями про новітні педагогічні технології та вміти доцільно використовувати їх в освітньому процесі. *Методична робота* у закладі позашкільної освіти спрямована на підвищення рівня науково-теоретичної, загальнокультурної, психолого-педагогічної і професійної підготовки педагогічних працівників і має певну структуру. Необхідність раціонального використання нових методик, прийомів і форм навчання та виховання потребують модернізації підходів та демократизації методичної роботи, зміни функцій методичного супроводу освітнього процесу.

Методист (матеріал з Вікіпедії – вільної енциклопедії) – походить від терміну «методика», це викладач із відповідною кваліфікацією та педагогічним досвідом. Фахівець із методики якого-небудь предмету, часто викладання. Точніше, спеціаліст, котрий розробляє і розповсюджує найкращі методи викладання та виховання. Професійній майстерності методистів цілеспрямовано не навчають, професійної компетентності вони набувають у процесі практичної творчої фахової діяльності.

Одним із завдань педагога-позашкільника є виявлення та розвиток творчих здібностей, талантів вихованців, їх всебічний розвиток. А одним із основних завдань методичної роботи є створення умов для розвитку у педагогів творчих здібностей, стимулювання їхньої фахової активності через самоосвіту. Творчість педагога виявляється в прагненні і вмінні постійно вдосконалювати свою майстерність, знаходити нові, більш досконалі методи практичної реалізації вимог педагогічної науки, творчо застосовувати в своїй роботі надбання позитивного педагогічного досвіду.

Методист закладу створює необхідні мотиваційні умови постійної професійної діяльності, які спонукають педагогів до самовдосконалення та підвищення професійної компетентності. Особливістю методичного супроводу є врахування індивідуальних потреб, здібностей педагогів. Він базується на діагностичній основі. Вивчення реального якісного стану педагогічних кадрів – необхідна умова для прогнозу головних напрямків змісту і методів організації вдосконалення педагогічної майстерності.

Шляхом анкетування, опитування, бліц-інтерв'ю корисно означити коло актуальних тем, питань задля:

- визначення поінформованості педагогів про нововведення;
- обізнаності щодо нормативного-забезпечення освіти;
- визначення мотивації роботи в умовах модернізації позашкільної освіти, власного бачення змін та прогнозування результатів;
- вивчення професійної діяльності, рівня компетентності педагогів;
- вияву професійних запитів і потреб.

Об'єктивна оцінка ситуації уможливить виявлення проблем та їх істинних причин. Це допоможе вибудувувати плани щодо різних форм методичної роботи, їх змістового наповнення та диференційованого підходу. Доцільно переглянути попередній досвід, вдатися до визначення його актуальності з позиції сьогодення та з позиції педагогічної цінності (досвід педагогічний це – хороша робота; досвід перспективний – проект вузької спрямованості; досвід прогресивний – новаторська робота).

Методист – фахівець з методики. Він уважно відстежує актуальні тенденції в галузі, є "надчутливим барометром" інновацій. Методист акумулює і генерує нові ідеї, ініціативи, які сприяють удосконаленню навчально-виховного процесу у закладі освіти. Методист виявляє й по крупинках вибірує кращий досвід педагогів, який дає позитивний результат, і поширює його в колективі та за його межами.

Здавалось би, що такого незрозумілого є в понятті "методист". Саме слово промовляє за себе. Що таке методика? Якщо в загальному – то це сукупність методів навчання чи певної діяльності. Саме так тлумачать поняття "методист" і "методика" словники. І в цьому тлумаченні вже припускається на голову вищий рівень компетентності методиста від інших працівників тієї ж галузі, області, напрямку діяльності, а також – супутні якості: широкий кругозір, ерудованість, логічне та аналітичне мислення, вміння бачити перспективу, комунікабельність, креативність і, що особливо важливо, грамотність. В освіті давно побутує неофіційне визначення поняття "методист" як "учитель вчителів". Але... професіоналізм методистів полягає не в збереженні образу "всезнаючого та всеміючого" дилетанта, а в умінні надати ефективну допомогу. Методист дбає про методичне забезпечення освітнього процесу, навчає педагогів ефективним методам навчання і виховання, виявляє й популяризує передовий досвід педагогів закладу освіти, а з другого – контролює та оцінює педагога, тобто самого себе або ж результати своєї роботи.

Термін "компетенція" сьогодні широко використовується там, де йдеться про навчання та виховання. На думку деяких авторів (В.О. Кальней, С.Е. Шишов та ін.), компетенція – це загальна здібність, що ґрунтується на знаннях, досвіді, цінностях, схильностях, які надбані завдяки навчанню.

Компетенція не може зводитися до знань, до навичок, бути компетентним не означає бути вченим або освіченим.

ПОНЯТТЯ ПРО КОМПЕТЕНТНІСТЬ

Компетентність (з латинської – відповідальний, здібний) – новоутворення суб'єкта діяльності, що формується в процесі професійної підготовки, представляє собою системний прояв знань, умінь, здібностей та особистісних якостей, що дозволяють успішно вирішувати функціональні задачі, які становлять сутність професійної діяльності.

Компетентність – знання, усвідомленість, авторитетність у будь-якій галузі, поінформованість, обізнаність.

Компетентність у змістовному значенні охоплює три аспекти: знання, вміння, навички. Це гармонічне співвідношення «хочу», «можу» і «треба».

Компетентність – має достатні знання в якійсь галузі, яка з чимось добре обізнана, тямуща; яка ґрунтується на знанні, кваліфікована.

Компетентна людина – має певні повноваження, повноправний, повновладний.

Основними групами компетентностей є соціальні, комунікативні, інформаційні, саморозвитку та самоосвіти, продуктивної творчої діяльності

Види компетентностей:

- Предметна компетентність (знання предмету, захоплення ним, уміння досягати навчальної цілі).
- Психологічна компетентність (знання психології, уміння використовувати психологічні методи, уміння брати до уваги стан іншої людини, вміння стимулювати дитячу активність).
- Педагогічна компетентність (здатність і бажання працювати з дітьми, вміння організувати їхню діяльність).
- Методична компетентність (пошук різноманітних форм навчання, володіння технікою самоаналізу, знання і уміння використання сучасних освітніх технологій).
- Готовність до інновацій (участь у професійних конкурсах, використання інноваційних технологій і методик).
- Загальнокультурна і емоційно-моральна компетентність (зацікавленість результатами колективної роботи, педагогічна етика, активна життєва позиція).

ПОНЯТТЯ ПРО КОМПЕТЕНЦІЮ

Поняття компетенція сприймається як похідне, вужче від поняття «компетентність». Це соціально-закріплений освітній результат.

Компетенція – об'єктивна категорія, суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень тощо у певній сфері діяльності людини.

Складовими предметної компетенції є знання, вміння, ставлення та навички. Отже, компетенції можуть бути виведені як реальні вимоги до засвоєння людиною сукупності знань, способів діяльності, на основі яких

формується певні вміння і навички, досвід ставлень з певної галузі знань, що вкупі породжують якості особистості, спроможної успішно діяти в суспільстві.

Класифікація компетенцій:

• Професійні (за А. Марковою, автором психологічної Концепції професіоналізму):

- здатність ставити та вирішувати педагогічні задачі;
- вплив на тих хто навчається;
- здійснення педагогічного самоаналізу;
- постановка задач спілкування, застосування прийомів, що сприяють тому чи іншому рівню взаємодії, спілкування з тими, хто навчається;
- оцінювання рівня навченості та научуваності тих, хто навчається;
- здійснення індивідуального диференційного підходу до тих, хто навчається, окреслення перспективи їх індивідуального розвитку;
- оцінювання стану вихованості, проникнення у внутрішній світ особистості.

- Інструментальні
- Соціально-особистісні
- Загальнонаукові

ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕТОДИСТА

З метою підвищення ефективності професійної підготовки методистів необхідно окреслити модель професійної компетентності методиста, який може працювати в закладі позашкільної освіти.

Створення моделі професійної компетентності методиста позашкільля потребує виокремлення таких груп показників діяльності:

- Професійно-функціональні
- Професійно-спеціальні
- Психологічно-особистісні
- Результативні

Професійно-функціональні показники діяльності.

Знання:

- політики держави в галузі позашкільної освіти;
- напрямів діяльності методичної служби з реалізації безперервної освіти;
- особливостей змісту підвищення кваліфікації педагогів;
- змісту та форм роботи з розвитку творчого потенціалу кожного педагога;
- технології вивчення та узагальнення перспективного педагогічного досвіду;
- технології визначення рівня професійної компетентності педагогів;
- наукової організації праці методиста й педагога.

Уміння:

- навчати дорослих;
- вести педагогічні дослідження;
- планувати методичну роботу;
- вивчати рівень професійної компетентності педагогів;
- вивчати та визначати стан викладання окремих методик;

- визначати рівень знань та вмінь здобувачів освіти;
- знайомити педагогів із перспективним педагогічним досвідом, інноваційними технологіями;
- проводити різні форми методичної роботи з педагогами;
- готувати до видання методичні матеріали.

Професійно-спеціальні показники діяльності.

Знання:

- змісту нормативних документів, що регламентують роботу ЗПО;
- професійних стандартів педагога;
- чинних програм;
- форм і методів навчання та виховання;
- особливостей сучасного заняття;
- критеріїв аналізу сучасного заняття;
- типів і видів занять, їхньої структури.

Уміння:

- планувати результати навчання;
- вивчати стан викладання методик;
- аналізувати заняття та виховну роботу педагогів;
- вести науково-методичну роботу.

Професійно-особистісні показники діяльності.

Знання:

- психологічних особливостей освіти дорослих;
- психологічних якостей, необхідних для виконання методичної роботи;
- психології управління колективом дорослих.

Уміння:

- утверджувати особистісно-зорієнтовану творчу педагогічну діяльність;
- підвищувати престиж педагогічної та, зокрема, методичної роботи;
- проявляти педагогічні здібності;
- керувати своїм емоційним станом;
- підтримувати власний авторитет серед педагогів;
- формувати свій характер.

Результативні показники діяльності професійної компетентності методиста визначаються позитивною динамікою професійної компетентності педагога, які в свою чергу відбиваються в підвищенні ефективності педагогічної праці, у зростанні майстерності, творчості тощо.

Основу всіх показників моделі професійної компетентності методиста становлять загально-педагогічні знання:

- філософські, як методологічна основа навчання та виховання;
- основ педагогіки та психології;
- видів діяльності педагогів: навчальної, виховної, організаційної, самоосвітньої тощо;
- технології педагогічної праці;
- методики педагогічного спілкування;
- технології самоосвіти.

Загально-педагогічні уміння:

- гностичні: набувати та поновлювати знання, визначати та аналізувати фактори, що впливають на освітній процес;
- конструктивні: моделювати педагогічний процес, опрацювати навчальний матеріал;
- організаторські: організовувати методичну роботу з педагогами, сприяти організації їхньої самоосвіти, організовувати різні форми методичної роботи;
- комунікативні: встановлювати доброзичливі стосунки з колегами, володіти засобами спілкування з колегами;
- дидактичні: навчати дітей та педагогів, розвивати творчість педагогів у процесі методичної роботи;
- дослідницькі: трансформувати практичні завдання у наукову проблему, проводити педагогічну інноваційну діяльність, аналізувати результати досліджень, досліджувати зміст, форми та методи підвищення кваліфікації педагогів;
- експресивні: спілкуватись через жести, тон та міміку, володіти педагогічною майстерністю, правильною артикуляцією, дикцією, усним мовленням;
- емоційно-вольові: бути ініціативним, послідовним, цілеспрямованим, організованим, витриманим тощо.

Якісні зміни будь-якого з визначених знань і умінь суттєво впливають на рівень професійної компетентності методиста.

Визначені компетентності розкривають зміст діяльності методиста без якісних характеристик його праці, що відображаються різними поняттями та дефініціями, в тому числі категорією професіоналізму та методологічними орієнтирами акмеології. Професіоналізм пов'язується не тільки з глибокими знаннями, точними і нестандартними уміннями, яскравими здібностями людини, але і з силою, стійкістю, мотиваційно-емоційною зараженістю ставлення до справи, рівнем використання творчого потенціалу, що дозволяє вишукувати резерви розвитку особистості.

Відповідно в структурі моделі професійної діяльності методиста ми виокремлюємо такі якості його особистості, в яких домінують, поряд з професіографічними, гуманістичні та аксіологічні характеристики, насамперед наявність почуття відповідальності за результати своєї діяльності та професійного саморозвитку, розширення спектру своїх компетентностей.

Компетентність у даному випадку ми розглядаємо як самостійну здатність до дії. Серед ключових компетентностей методиста виокремлюємо наступні:

- соціокультурна компетентність: здатність до реалізації методичних, аксіологічних основ та індивідуально-креативного смислу професійної діяльності, адаптуватися до основних модернізаційних процесів загальносуспільного значення, удосконалювати загальну та мовленнєву культуру, налагоджувати зв'язки з освітніми організаціями, соціальними службами щодо покращення умов професійного зростання педагогічних працівників;
- проектно-конструктивна компетентність: здатність проектувати зміст науково-методичної роботи на основі системного підходу та мотиваційних стратегій навчання дорослих, методів стратегічного й тактичного планування, здійснювати моніторинг професійного зростання педагогічних працівників,

координацію НМР, моделювання навчального процесу у системі освіти дорослих, прогнозування результатів НМР; проектувати свою власну професійну кар'єру на основі постановки етапних цілей і планування їх досягнення;

- аналітико-дослідницька компетентність: здатність до наукової оцінки педагогічних фактів, трансформування наукових ідей у педагогічну практику, до педагогічного прогнозування, здійснення педагогічної експертизи, науково - методичної підтримки інноваційної діяльності в освітній галузі, керівництва експериментальною роботою, розробки інформаційно-методичного супроводу навчально-пошукової діяльності педагогічних працівників;

- педагогічно-фахова компетентність: здатність підвищувати кваліфікацію вчителів на основі методологічних, науково - теоретичних особливостей базової предметної науки, новітніх систем, моделей, технологій навчання та професіографічних характеристик вчителів певних кваліфікаційних категорій та в індивідуально особистісному режимі, розвивати творчий потенціал педагога та потреби у навчанні впродовж усього життя;

- соціально-психологічна компетентність: здатність до толерантної взаємодії та спілкування з суб'єктами підвищення кваліфікації в залежності від мети, змісту, форм методичної роботи в досягненні її позитивних результатів; до регулювання та стимулювання професійного зростання, удосконалення особистісних якостей, професійної адаптації педагогічних працівників, попередження професійного стресу та професійного «вигорання»;

- інформаційно-комунікаційна компетентність: здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності, формування електронної бази даних, до корекції й оновлення інформації, яка постійно змінюється у зв'язку з розвитком науки та освіти.

Цільова спрямованість (мета) професійного розвитку методиста полягає:

- у виробленні вмінь методичної рефлексії по застосуванню теоретичних знань та самовдосконаленню професійних компетенцій та особистісних якостей;

- у формуванні вміння здійснювати оптимальний вибір змісту та технологій підвищення власної кваліфікації та професійного розвитку;

- у формуванні вміння адекватно визначити рівень свого професійного розвитку у відповідності до мети, завдань та результативності функціональної діяльності з підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Що потрібно робити насамперед методичній службі закладу позашкільної освіти, щоб педагог відповідав сучасним вимогам?

- Навчати педагогів в атмосфері доброзичливості і взаємної підтримки, що дає змогу не лише отримувати нові знання, а й розвиває власне пізнавальну діяльність, переводять її на вищі форми кооперації та співробітництва.

- Навчати діяльності, яку вони будуть відтворювати у творчому об'єднанні, гуртку, студії.

- Навчати моделювати педагогічну діяльність, прогнозувати її результати, планувати її здійснення у вигляді «партитури» заняття; колективної творчої справи, проекту тощо.

- Навчати педагогів інтерактивних технологій.

Основні принципи методичної роботи: оперативність та мобільність поєднання індивідуальних та колективних форм роботи, практична спрямованість, культ морально-етичних цінностей.

У листі Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді «Щодо розгляду питання про професійний стандарт педагога позашкільного навчального закладу» рекомендується для ознайомлення і використання інформаційно-аналітичний матеріал щодо професійного стандарту педагога позашкільного навчального закладу (далі наведено повний текст оригіналу).

ПРОФЕСІЙНИЙ СТАНДАРТ ПЕДАГОГА ПОЗАШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Професійний стандарт - система вимог до якостей (компетентностей) суб'єкта діяльності, які в своїй цілісності визначають можливість займання конкретної посади та визначають успіх в діяльності. Компетентність – новоутворення суб'єкта діяльності, що формується в процесі професійної підготовки, являє собою системний прояв знань, умінь, здібностей та особистісних якостей, які дозволяють успішно вирішувати функціональні завдання, що складають сутність професійної діяльності. Компетенції – опремечені в діяльності компетентності працівника; коло питань, в яких хто-небудь добре орієнтований, коло чітких-небудь повноважень, прав. Компетенції відносяться до діяльності, компетентність характеризує суб'єкта діяльності. Компетентність не протистоїть знанням, умінням, здібностям та особистісним якостям.

Сучасна Україна, переживаючи величезні зрушення у всіх сферах життя, потребує реформування, модернізації та професіоналізації освіти. В цьому контексті перехід на нові стандарти навчання є викликом сьогодення. Зрозуміло, що позашкільна освіта не може залишатися осторонь, вона має підтримати цей процес, а також докласти максимум зусиль для його реалізації. Без сумніву, це важливий і відповідальний етап в роботі позашкільних закладів освіти. Одним з пріоритетних напрямів розвитку позашкільних установ і необхідною умовою ефективності освітнього процесу є забезпечення готовності педагогів до переходу на нові стандарти. Професійний стандарт педагога позашкільного закладу освіти, як система вимог до якостей (компетентностей) суб'єкта діяльності, які в своїй цілісності визначають можливість займання конкретної посади та визначають успіх в діяльності, має передбачати як особистісні якості педагога позашкільного закладу освіти, так і постановку цілей і завдань педагогічної діяльності, мотивацію навчально-виховної діяльності у творчих учнівських об'єднаннях, програмно-методичне забезпечення тощо. До того ж педагог – позашкільник мусить володіти

інформаційною компетентністю. Обов'язково слід враховувати надзвичайно важливу по своїй суті особливість позашкільної освіти, яка полягає в тому, що для дітей в позашкільних закладах освіти забезпечується можливість добровільного, цілеспрямованого використання вільного часу з тим, щоб вони отримали змогу більш повного розвитку своїх потенційних можливостей, чому сприяє варіативність освітніх видів діяльності, навчальних і розвиваючих програм.

Позашкільний заклад освіти обов'язково утримує в полі зору окремі індивідуальні особливості дитини не відходячи від основного курсу на цілісний особистісний розвиток дітей та учнівської молоді. Позашкільна освіта формує підґрунтя для соціальної орієнтації та адаптації учнівської молоді, забезпечує формування усвідомленого вибору майбутньої професії та задоволення широких пізнавальних потреб при наданні кожному свободи вибору, створює умови для становлення і розвитку творчої особистості із сформованою системою соціально-значущих цінностей, здатної до постійного самовдосконалення. Таким чином, професійна діяльність педагога позашкільного закладу освіти є: за змістом – перетворююча, націлена на якісну зміну рівня знань учнівської молоді, особистість вихованців в цілому і самого педагога в тому числі; за формою – комунікативна, базується на спілкуванні як безпосередньому так і опосередкованому; за структурою ціннісно-орієнтаційна, зорієнтована на формування системи цінностей педагога і перенесення її на дітей та учнівську молодь. Запровадження професійного стандарту педагога позашкільного закладу освіти передбачає врахування особистих компетенцій педагога, володіння технологією цілісного педагогічного процесу, мотивації навчально-пізнавальної діяльності у вихованців, інформаційної компетентності, розробки програм педагогічної діяльності та готовності до прийняття педагогічних рішень тощо. Особисті компетенції та компетентності педагога позашкільного закладу освіти: бачення реальних та потенційних можливостей вихованців (прогностична складова), що відображається вмінням оцінити реальні та передбачити потенційні можливості учнівської молоді та визначити оптимальні шляхи і методи для забезпечення реалізації успішної діяльності вихованців (уміння створювати необхідні умови для науково-пізнавальної діяльності учнівської молоді, гармонійного виховання та розвитку, змістовного відпочинку і дозвілля дітей, самореалізації, набуття навичок здорового способу життя; уміння позитивно стимулювати навчальну активність вихованців; уміння розробляти індивідуально-орієнтовані освітні проекти). Відчуття внутрішнього світу вихованців (перцептивна складова), що відображається вмінням проникати у внутрішній світ вихованця, психологічною спостережливістю, яка пов'язана з глибоким розумінням особистості вихованця, його тимчасових психічних станів (за «дрібницями» бачити зміни у внутрішньому стані дитини; будувати індивідуалізовану освітню програму та уміння показати особистісне розуміння навчання з врахуванням індивідуальних характеристик внутрішнього

світу вихованців). Організаторська складова, що відображається умінням організовувати дитячий колектив, об'єднувати його, надихати на вирішення важливих задач і, разом з цим, правильно організовувати свою власну роботу; умінням правильно розподіляти роботу, вкладатися у визначені терміни. Комунікативна складова, що відображається здібностями до спілкування з дітьми, вміннями знаходження правильних підходів до дітей та учнівської молоді, встановлення педагогічнодоцільних взаємовідносин, педагогічною тактовністю. Загальнокультурна складова та толерантність, відображається успішністю педагогічного спілкування та ґрунтується на рівноправному партнерстві, взаємоготовності до порозуміння і взаємоповаги у процесі навчання, спілкування та діяльності, морально-етичній взаємодії (педагог впевнений, відкритий, недирективний, доброзичливий - у ставленні до учнівської молоді виступає в ролі наставника, а у ставленні до колег – у ролі радника). Психологічна і професійна стійкість, відображається педагогічним виявом емоційно-вольової сфери, виразністю і прозорістю почуттів, “сердечністю розуму”, емоційною та стресостійкістю, педагогічним оптимізмом тощо.

Володіння педагогом позашкільного закладу освіти технологією цілісного педагогічного процесу передбачає:

- Ефективне цілепокладання в навчально-виховному процесі, реалізацію «суб'єкт-суб'єктного» підходу (вихованець ставиться в позицію суб'єкта діяльності), втілення в життя основних позицій формування творчої особистості. Відображається знанням освітніх стандартів та програм; системним баченням педагогічного процесу та володінням педагогічними засобами в тому числі формами і методами практичного навчання: польова практика, лабораторний експеримент тощо; володінням методами організації екскурсій, походів, експедицій та методами музейної педагогіки, використанням їх для розширення світогляду учнівської молоді.

- Забезпечення цілісного особистісного розвитку дітей та учнівської молоді. Відображається умінням визначати та розвивати інтелектуальні, креативні (творчі), емоційно-вольові, психо-фізіологічні, духовні здібності індивіда, сприяти успішній самореалізації особистості в соціумі.

- Забезпечення відповідності педагогічних цілей і завдань віковим та індивідуальним особливостям учнівської молоді. Відображається знанням вікових особливостей вихованців та методик навчально-виховного процесу відповідно до вікових та індивідуальних особливостей. Володіння методиками роботи з обдарованою молоддю в тому числі пошуку і підтримки талантів.

Мотивація навчально-пізнавальної діяльності у вихованців: володіння педагогом позашкільного закладу освіти стимулювально мотиваційним компонентом навчальної діяльності, що відображається у вмінні формування у учнівської молоді істинних мотивів навчально-пізнавальних дій та спрямуванні

мотивації пізнання на формування професійної мотивації; забезпеченні позитивної мотивації навчальної діяльності та мотивації досягнень.

Інформаційна компетентність педагога позашкільного закладу освіти: глибоке знання педагогом програми творчого об'єднання і профільного предмету та поєднання теоретичних знань з баченням їх практичного застосування, що є передумовою становлення особистісної значущості вихованця. Відображається як знанням генези формування предметного знання так і застосуванням знань для пояснення соціальних і природних явищ; володінням методами (оптимальними) вирішення різних завдань в тому числі завдань олімпіад та конкурсів. Чітка орієнтація в методах викладання, що відображається знанням нормативних методів і методик, сучасних досягнень в цьому аспекті та використанням їх у педагогічній діяльності. Знання суб'єктивних умов діяльності (знання вихованців і учнівських колективів). Відображається володінням загальними методами діагностики індивідуальних особливостей учнівської молоді, використанням знань з психології в організації навчального процесу та розробкою індивідуальних проектів на основі індивідуальних характеристик вихованців. Самостійний пошук інформації, що забезпечує безперервне оновлення знань та умінь і, таким чином, постійне професійне зростання і творчий підхід до педагогічної діяльності. Відображається вмінням користуватися різними інформаційними джерелами та інформаційно-пошуковими технологіями. Використання ІКТ, що відображається вільним володінням ПК та навиками комп'ютерного пошуку та обробки інформації. Розробка педагогом позашкільного закладу освіти програм педагогічної діяльності та прийняття педагогічних рішень Володіння навичками створення методичних розробок (навчальні посібники; методичні посібники; навчально-методичні посібники тощо), розробки освітніх програм, вибору посібників та навчальних комплектів, що підтверджує знання освітніх стандартів і типових програм; обізнаність і інформованість відповідно профілю та відображається обґрунтованістю програм, що використовуються в навчально-виховному процесі та наявністю персонально розроблених освітніх програм та методичних розробок. Володіння умінням приймати рішення в різних педагогічних ситуаціях, що відображається розвинутістю педагогічного мислення, вмінням застосовувати при вирішенні проблем як стандартних рішень так і творчих або інтуїтивних.

Професійний стандарт педагога в системі позашкільної освіти має:

- стати підґрунтям для захисту педагога від виконання невластивих функцій, що відволікають його від виконання прямих обов'язків;
- спонукати до пошуку нестандартних рішень, забезпечувати право на творчий, креативний підхід педагога до навчально-виховного процесу;
- сприяти подоланню технократичного підходу при оцінюванні праці педагога;

- забезпечувати координоване зростання свободи і відповідальності педагога за результати праці;

- мотивувати педагога до постійного підвищення кваліфікації.

Психологічна складова стандарту педагога позашкільного закладу освіти. Своєрідність і відмінність позашкільної освіти полягає в «добровільному, цілеспрямованому використанні дітьми вільного часу для повного розвитку своїх потенційних можливостей, у варіативності освітніх видів діяльності, навчальних і розвиваючих програм. Основою його є опора не на окремі індивідуальні особливості дитини, а на цілісний особистісний розвиток». Залучення дитини до вивчення основ знань з різних областей діяльності суспільства сприяє його соціальній орієнтації та адаптації, формуванню усвідомленого вибору майбутньої професії, задоволенню широких пізнавальних потреб. У той же час, надаючи кожній дитині свободу вибору сфери та спеціалізації діяльності і педагога, позашкільна освіта створює умови для становлення і розвитку творчої особистості, яка має сформовану систему соціально-значущих цінностей, здатної до постійного самовдосконалення.

Педагог позашкільної освіти - це «педагогічний працівник, в завдання якого входить керівництво різноманітною творчою діяльністю вихованців, комплектування складу гуртків, навчальних груп, секцій, клубних об'єднань тощо. Діяльність педагогів позашкільної освіти спрямована, як на розвиток пізнавальної мотивації дітей, так і на рішення освітніх завдань, що безпосередньо відповідають життєвим потребам дітей, що дозволить у майбутньому прогнозувати можливості застосування у різних життєвих ситуаціях знань і навичок, отриманих в системі позашкільної освіти. Під готовністю до роботи в позашкільному закладі освіти розуміється сукупність якостей педагога, що визначають його спрямованість на розвиток як власної педагогічної діяльності, так і діяльності всього колективу позашкільного закладу, а також його здатності виявляти актуальні проблеми освітньої та пізнавальної роботи дітей та учнівської молоді, знаходити і реалізовувати ефективні способи їх вирішення. Перший компонент готовності педагога до роботи в позашкільному закладі - наявність мотиву включення в цю діяльність. Другий компонент-комплекс знань про сучасні вимоги до результатів позашкільної освіти, інноваційні моделі і технології освіти. Третій - сукупність знань і способів вирішення освітніх завдань діяльності позашкільного закладу; єдність когнітивного (знання інновацій, способів їх застосування тощо), афективного (позитивне ставлення до педагогічних інновацій, емпатія, переважання позитивних емоцій у професійній діяльності тощо) і діяльнісного компонентів; вміння провести відбір навчального матеріалу з точки зору наявності в ньому елементів виховання і розвитку, ціннісно-смыслового характеру, елементів розвивального і творчого характеру. Четвертий - вміння вибудовувати суб'єкт-суб'єктні відносини з вихованцями, знаходити до них індивідуальний підхід, толерантність, вміння організувати дослідницьку

діяльність учнівської молоді, можливість надання дітям самостійно використовувати різні форми організації діяльності (групова, парна, індивідуальна), вміння працювати над помилками, вміння включати вихованців у навчальний діалог, прояв особливого інтересу до нового, мотиваційна готовність до сприйняття інновацій, комунікабельність, креативність, вміння працювати з інформацією. Особистісні якості педагога позашкільного закладу освіти повинні відповідати вимогам як носія цієї професії безвідносно до соціальних умов, суспільних формацій, навчального закладу, навчального предмету. Це адекватність самооцінки та рівня домагань, певний оптимум тривожності, що забезпечує інтелектуальну активність педагога, цілеспрямованість, наполегливість, працьовитість, скромність, спостережливість, контактність, дотепність, ораторські здібності, артистичність натури, педагогічна тактовність. Особливо важливими є такі якості педагога, як емпатія, і потреба в соціальній взаємодії. Педагог є організатором навчальної діяльності учнів, їх співпраці і в той же час виступає в якості партнера і людини, що полегшує педагогічне спілкування, тобто «фасилітатор». Це зобов'язує педагога розвивати свої організаторські, комунікативні здібності. Професійні якості педагога повинні співвідноситися з постулатами - заповідями його психолого-педагогічної діяльності:

- поважай у дитині Людину, Особистість (стався до інших так, як ти хотів би, щоб ставилися до тебе);

- постійно шукай можливість саморозвитку та самовдосконалення (хто не вчиться сам, той не може розвивати смак до навчання в інших);

- передавай вихованцю знання так, щоб він хотів і міг їх освоювати, був готовий їх використовувати в різних ситуаціях і в своїй самоосвіті. Ці постулати- суть конкретизація загальновідомої тези: тільки особистість виховує особистість, тільки характер формує характер. Психологічна компетентність педагога як фактор придатності до роботи в позашкільному закладі.

Психологічна компетентність педагога - це вміння використовувати психологічні знання в роботі; вміння бачити за поведінкою дитини її стан, рівень розвитку пізнавальних процесів, емоційно-вольової сфери, риси характеру, здатність орієнтуватися, оцінювати психологічну ситуацію у відносинах з дитиною і колективом дітей та обирати раціональний спосіб спілкування. В моделі психологічної компетентності виділяються наступні блоки (структурні елементи): блок психологічних знань, блок "Я-концепції", блок активності, блок саморегуляції, блок професійної самосвідомості. Всі вони вимагають попередньої психодіагностики. Високий рівень психологічної компетентності забезпечує успішне освоєння методів управління в системі «людина - людина». Професіоналізм педагога передбачає знання вікових особливостей учнів, закономірностей їх поведінки, методів ефективної взаємодії тощо. Педагоги-позашкільники є носіями змісту пропонованих дітям видів діяльності. Це зміст, утілюваний в різноманітних формах, в сукупності з особистісними якостями складає унікальний індивідуальний педагогічний потенціал кожного з них. Здійснення діяльності педагога позашкільної освіти

обумовлюється рівнем професійної свідомості педагога, оволодіння ним педагогічною технологією, педагогічною технікою. В процесі психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти можна виділити певні етапи (як послідовність розвитку процесу): підготовчий, основний і заключний. Етап підготовчий включає в себе діагностику, прогнозування ходу і результатів, проектування педагогічного процесу. На цьому етапі вирішуються такі важливі завдання: обґрунтування і постановка мети взаємодії, діагностика умов, прогнозування, проектування і планування розвитку процесу. Основний етап - етап здійснення процесу педагогічного супроводу: постановка і роз'яснення мети та завдань майбутньої діяльності; взаємодія педагогів та супроводжуваних; використання намічених методів, засобів і форм процесу педагогічної взаємодії; забезпечення зв'язку педагогічного процесу з іншими процесами тощо. Важливу роль на цьому етапі здійснення процесу психолого-педагогічного супроводу відіграють зворотні зв'язки, що служать основою для прийняття оперативних управлінських рішень. Розвиток і зміцнення зворотнього зв'язку, як основи якісного управління процесом — пріоритет для кожного учасника процесу педагогічної взаємодії в рамках психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти. Заключний етап: аналіз досягнутих результатів. Важливо ще раз уважно проаналізувати хід і результат процесу педагогічної взаємодії в рамках психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти після його завершення. Особливо важливо зрозуміти причини неповної відповідності результатів процесу педагогічної взаємодії в рамках психолого-педагогічного супроводу діяльності педагога позашкільної освіти, співвідношення його реальних і прогнозованих результатів. Успішність розвитку позашкільного навчального закладу, ефективність освітнього процесу, розвиток творчого потенціалу дітей багато в чому залежить від залучення педагогів у процес психолого-педагогічної діяльності відповідно до стандарту педагога позашкільної освіти.

АЛГОРИТМ РОБОТИ НАД ЄДИНОЮ МЕТОДИЧНОЮ ТЕМОЮ

Психолого-педагогічна підготовка колективу

1. Аналіз результатів педагогічного процесу з метою виявлення загальних та окремих проблем науково-методичної роботи в позашкільному закладі освіти.

2. Вивчення реального рівня професійної майстерності педагогів, творчих здібностей, потреб та інтересів як всього колективу, так і кожного педагога:

- відвідування занять гуртків, масових заходів;
- методи експертних оцінок; анкетування, бесіди;
- аналіз педагогом власної діяльності.

3. Регулярне вивчення ступеня розриву між реальним рівнем компетентності педагогів, що виявляється в узагальненому результаті їх праці, та вимогами суспільства до рівня діяльності педагогічних колективів.

4. Діагностика педагогічних умов, що спричинили такий розрив.

5. Ознайомлення педагогічного колективу з досягненнями психолого-педагогічної науки та інформаційними педагогічними технологіями, що стосуються проблем.

Теоретичне обґрунтування науково-методичної проблеми позашкільного навчального закладу

1. Вибір і формування теми (проблеми) позашкільного закладу освіти на основі результатів підготовчого етапу: опрацювання творчою групою 3-4 проблем (мети, форм та методів їх впровадження); підготовка діагностичного матеріалу для обговорення його педагогічним колективом позашкільного закладу освіти.

2. Ознайомлення всіх членів колективу з обраними варіантами тем та вибір одного з них для колективу позашкільного закладу освіти.

3. Обговорення методичної теми, планування форм роботи над нею: розробка плану теоретичної підготовки педагогів до виконання даної теми; підготовка до практичної реалізації теми.

4. Ознайомлення всіх членів педагогічного колективу з проектом реалізації єдиної методичної теми, її обговорення та затвердження педагогічною радою позашкільного закладу освіти.

Теоретична підготовка до впровадження теми.

1. Загальна теоретична підготовка педагогічного колективу до впровадження в практику нових наукових ідей, концепцій, рекомендацій: лекційно-практичні заняття з питань впровадження науково-методичної теми в позашкільному закладі освіти.

2. Аналіз літератури з теми.

3. Аналіз досвіду впровадження цієї теми у практиці.

4. Опис власного досвіду кожного члена педагогічного колективу у межах обраної теми.

5. Розробка творчою групою моделі впровадження: виділення основних положень, рекомендацій, прийомів, методів роботи; визначення змін у функціях усіх категорій педагогічних кадрів; коригування діяльності учасників; виявлення специфічних засобів реалізації завдань моделі; експертна оцінка реального досвіду.

Творчий етап

1. Творче опрацювання кожним педагогом педагогічної ідеї у своїй навчально-виховній діяльності.

2. Самоосвіта педагогів: робота над особистою педагогічною проблемою, співзвучною з науково-методичною проблемою позашкільного навчального закладу; вибір, аналіз, експериментальна перевірка нових методів роботи, застосування їх на практиці; осмислення, узагальнення своєї діяльності та порівняльний аналіз позитивних результатів з рекомендаціями.

3. Звіт про виконання науково-методичної теми: використання масових форм методичної роботи (цільові семінари, науково-методичні конференції); оформлення постійно діючої педагогічної виставки; проведення відкритих занять гуртків.

4. Варіанти організаційних форм роботи колективу позашкільного навчального закладу над проблемою: різні групи або окремі педагоги опрацьовують різноманітні аспекти даної теми, вивчення та розв'язання членами творчої групи складних науково-педагогічних питань.

5. Створення банку даних щодо результатів науково-методичної роботи в позашкільному навчальному закладі.

Поточний аналіз та управління процесом впровадження

1. Аналіз та самоаналіз педагогами результатів впровадження: як використання пропонувані методів та прийомів впливає на якість знань гуртківців.

2. Контроль адміністрацією позашкільного закладу освіти роботи колективу над науково-методичною темою: планування контролю за виконанням науково-методичної теми; аналіз інформації про стан реалізації; координація роботи над темою колективу позашкільного закладу освіти та науково-дослідницьких груп, закладів освіти; організація семінарів, лекцій, конференцій, відкритих занять гуртків з метою узагальнення досвіду роботи над єдиною проблемою.

3. Контрольно-аналітична діяльність методичних ради позашкільного закладу в процесі виконання теми: порівняльний аналіз проблематики та ходу роботи педагогічного колективу над темою зі станом її розробки в науці та практичними результатами; координація та об'єднання зусиль усіх ланок системи освіти; забезпечення переходу від стихійного пошуку до моделювання та проектування роботи колективу над темою; посилення компетентного керівництва використанням науково-методичної інформації; стимулювання діяльності педагогів.

Підбиття підсумків роботи

1. Обговорення результатів роботи над єдиною темою на педагогічній раді.

2. Вироблення і прийняття рекомендацій.

Консалтингова діяльність методиста полягає у вивченні потреб педагогічних працівників в консультуванні, розробці змісту, методів і організаційних форм консультування: організація процесу консультування, збір інформації, аналіз результатів консультування, оцінка його результативності, корекція і регулювання процесу. Консалтингова діяльність методиста здійснюється через використання різноманіття видів консультування, що забезпечують розвиток індивідуальних потреб кожного педагогів в професійному зростанні.

Методичний супровід діяльності педагога треба розуміти не тільки як допомогу йому в розв'язанні його професійних проблем, формуванні професійних якостей, але й як особливу сферу діяльності з вирішення професійних завдань. Головною ідеєю цього напряму, на нашу думку, є сервісний підхід. Поняття «сервіс» включає в себе цілеспрямовані, технологічно перевірені процеси обслуговування, які базуються на професійній підготовці персоналу, підприємницькому розрахунку менеджменту та високій ефективності. В основі реалізації методичного сервісу лежить створення системи методичних послуг та організація процесу обслуговування освітніх запитів педагога. За підтримки методиста педагог може спроектувати індивідуальну програму професійного розвитку, тобто розробити індивідуальний методичний маршрут. Важливо, що при цьому самоосвіта і

методична робота не нав'язуються зовні, а зростають із професійного інтересу педагога.

Методичну послугу можливо визначати як:

– діяльність фахівців із задоволення інформаційно-освітніх потреб у зростанні професійної кваліфікації педагога та дефіциту його професійної компетенції;

– результат безпосередньої взаємодії суб'єктів освітньої системи з методистами, а також особистої методичної діяльності із задоволення потреб їхньої професійної кваліфікації.

У методичному сервісі важливо:

– напрям діяльності не тільки на задоволення актуальних освітніх потреб педагогічних кадрів, але й на випередження, прогнозування та створення умов для виявлення потенційних освітніх потреб, поява яких визначається новими вимогами до освітнього процесу ;

– не тільки адресність, індивідуальність засобів її реалізації, а й забезпечення права вибору методичної послуги, що дає можливість реалізації індивідуального освітнього маршруту педагога як засобу досягнення нової якості його професійної діяльності;

– побудова процесу обслуговування на технологічній основі та при наявності необхідних ресурсів як умови якості методичної послуги і досягнення гарантованого результату;

– ефективна та безперервна взаємодія суб'єктів системи освіти в процесі методичного обслуговування;

– високий рівень професіоналізму методиста, як спеціаліста позашкільної освіти дорослих, виконавця методичної послуги.

Види методичних послуг:

– інформаційні (ресурсне забезпечення, взаємодії педагога та методиста);

– навчально-методичні (сприяння педагогам в освоєнні нових освітніх технологій, педагогічних технологій, форм організації освітнього процесу, навчально-методичних комплектів);

– науково-методичні (дослідницькі);

– організаційно-методичні (визначення основних напрямів, удосконалення методик і технологій);

– експертно-аналітичні (система моніторингу якості освітніх результатів);

– соціально-психологічна та правова підтримка (психолого-педагогічний супровід професійної діяльності, профілактика та зняття професійних конфліктів, збагачення соціального досвіду дорослих і дітей);

– ресурсне забезпечення.

Порядок методичного обслуговування :

– прогнозування набору методичних послуг, які користуються попитом ;

– вивчення попиту на кожен вид методичної послуги з боку суб'єктів освітнього процесу ;

– виявлення рівня попиту на неї;

– розробка концепції методичного обслуговування ;

– розробка механізмів реалізації послуги ;

– реалізація методичної послуги шляхом взаємодії із замовником ;

– моніторинг результатів методичного сервісу суб'єктів освітньої системи і самої освітньої системи.

Що важливо сьогодні:

1. Оновлення змісту позашкільної освіти неможливе без зв'язку науки і практики (необхідні різноманітні дослідження, розробка програм розвитку, підкріплення практики теорією методичної діяльності).

2. Інформаційний сервіс – невід'ємна частина всіх управлінських і наукових структур (збереження та розповсюдження інформації).

3. Система позашкільної освіти повинна бути представлена в новій якості (друковані матеріали про діяльність закладу).

4. Для вирішення завдань, які стоять перед системою позашкільної освіти, важливим є зв'язок: організація освітнього процесу - розвиток методичної служби – науково-методичне забезпечення освітнього процесу – розвиток закладу позашкільної освіти – розвиток всієї системи позашкільної освіти.

Тільки високопрофесійний методист зможе відповідати за зміст та забезпечення освітнього процесу, за надання методичної допомоги, за методичне забезпечення атестації кадрів, за організацію соціального партнерства, видавничу діяльність, підтримку дитячих громадських об'єднань, науково-методичне забезпечення різних форм позашкільної освіти на базах інших освітніх закладів.

Методичне забезпечення професійного розвитку педагога позашкільної освіти буде сприяти стимулюванню суб'єктної позиції педагогів, підвищенню їх активності і ініціативності в освітньому процесі, формуванню направленості педагога на безперервний професійний розвиток.

Список використаних джерел

1. Биковська О. В. Теоретико-методичні основи позашкільної освіти // Директор школи, ліцею, гімназії. – 2012. – № 2. – С. 24–30.
2. Биковська О. Педагогіка позашкільної освіти як субдисципліна педагогіки. – Рідна школа. – 2016. – № 11–12. – С. 48–53.
3. Збірник матеріалів з досвіду управлінської діяльності та методичної роботи. До підсумкової колегії Міністерства освіти і науки України. – Чернівці: Видавничий дім «Букрек», 2007. – 140 с.
4. Позашкільна освіта в Україні: навч. посіб. / [Биковська О. В., Бут С. В., Дмитренко О. П. та ін.; за ред. О. В. Биковської]. – К.: ІВЦ АЛКОН, 2006. – 224 с.
5. Положення про атестацію педагогічних працівників. (Наказ Міністерства освіти України від 6.10.2010, № 930).
6. Про організацію науково-методичного забезпечення позашкільних навчальних закладів системи освіти. (Наказ МОН України від 25.04.2003, №264/23).
7. Савенко Н. І. Прогностичні орієнтири інноваційного розвитку позашкільного закладу: практико зорієнтований посібник / Н. І. Савенко, Г. Г. Ковганич, В. І. Кириченко та ін. – Х.: Вид-тво «Точка», 2021. – 256 с.
8. Сорока О. Система методичної роботи в Будинку дитячої творчості - Тернопіль, ж. «Освітнянин», 2020.

ДОДАТКИ**Витяг з довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників****МЕТОДИСТ ПОЗАШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ*****Завдання та обов'язки.***

Здійснює методичне керівництво виховною, освітньою діяльністю колективу позашкільного закладу.

Забезпечує умови для ефективного педагогічного та корекційного процесу, фізичного та психічного розвитку дітей.

Сприяє реалізації диференційованого підходу до вихованців, виявленню їх індивідуальних особливостей, здібностей, таланту.

Надає методичну допомогу педагогам у їх роботі.

Організовує роботу методичного кабінету.

Оновлює навчальні посібники, ігровий матеріал.

Вивчає і узагальнює передовий педагогічний досвід, розповсюджує його серед педагогічного колективу.

Складає плани навчально-виховної роботи; графіки роботи позашкільного закладу, і звіти про стан педагогічної роботи, веде встановлену документацію, проводить педради, наради вихователів.

Забезпечує правильний добір і розстановку кадрів, підвищення їх кваліфікації, атестацію.

Сприяє створенню творчого емоційно-психологічного клімату в колективі.

Постійно вдосконалює свій професійний рівень, педагогічну й методичну майстерність, загальну культуру.

Додержується педагогічної етики, поважає гідність дітей, сприяє захисту їх від будь-яких форм фізичного або психічного насильства, запобіганню шкідливим звичкам, пропагує здоровий спосіб життя.

Повинен знати: чинне законодавство України «Про освіту»; Конвенцію про права дитини; законодавчі й нормативно-правові документи з питань виховання і навчання; трудове законодавство; дитячу психологію, вікову фізіологію, санітарію і гігієну; цілі, принципи, зміст освіти й виховання; методи, форми, засоби здійснення навчально-виховного процесу, організації спілкування, ігор, художньо-ігрової творчості, психокорекційного процесу, відповідні програмно-методичні, нормативні та рекомендаційні матеріали й документи; індивідуальні характеристики вихованців; соціальні, культурні та інші умови педагогічного процесу; принципи, якими керуються провідні вихователі й методисти; державну мову.

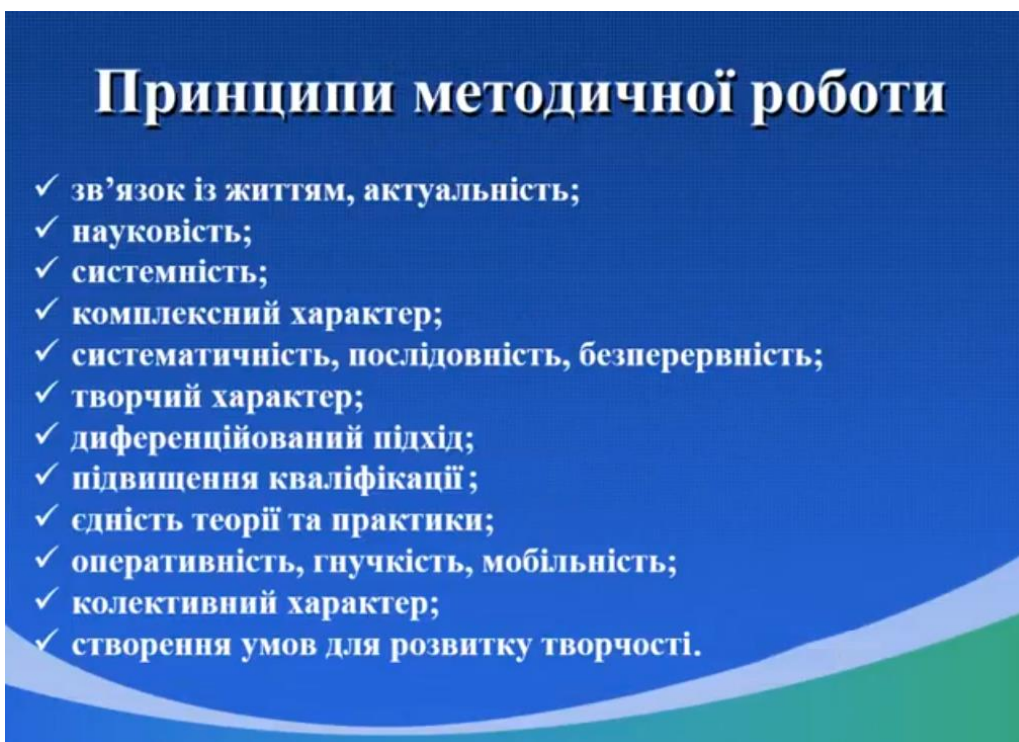
Кваліфікаційні вимоги.

Методист позашкільного закладу вищої категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією методиста позашкільного закладу – не менше 8 років.

Методист позашкільного закладу I категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією методиста позашкільного закладу – не менше 5 років.

Методист позашкільного закладу II категорії: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст). Підвищення кваліфікації. Стаж роботи за професією методиста позашкільного закладу – не менше 3 років.

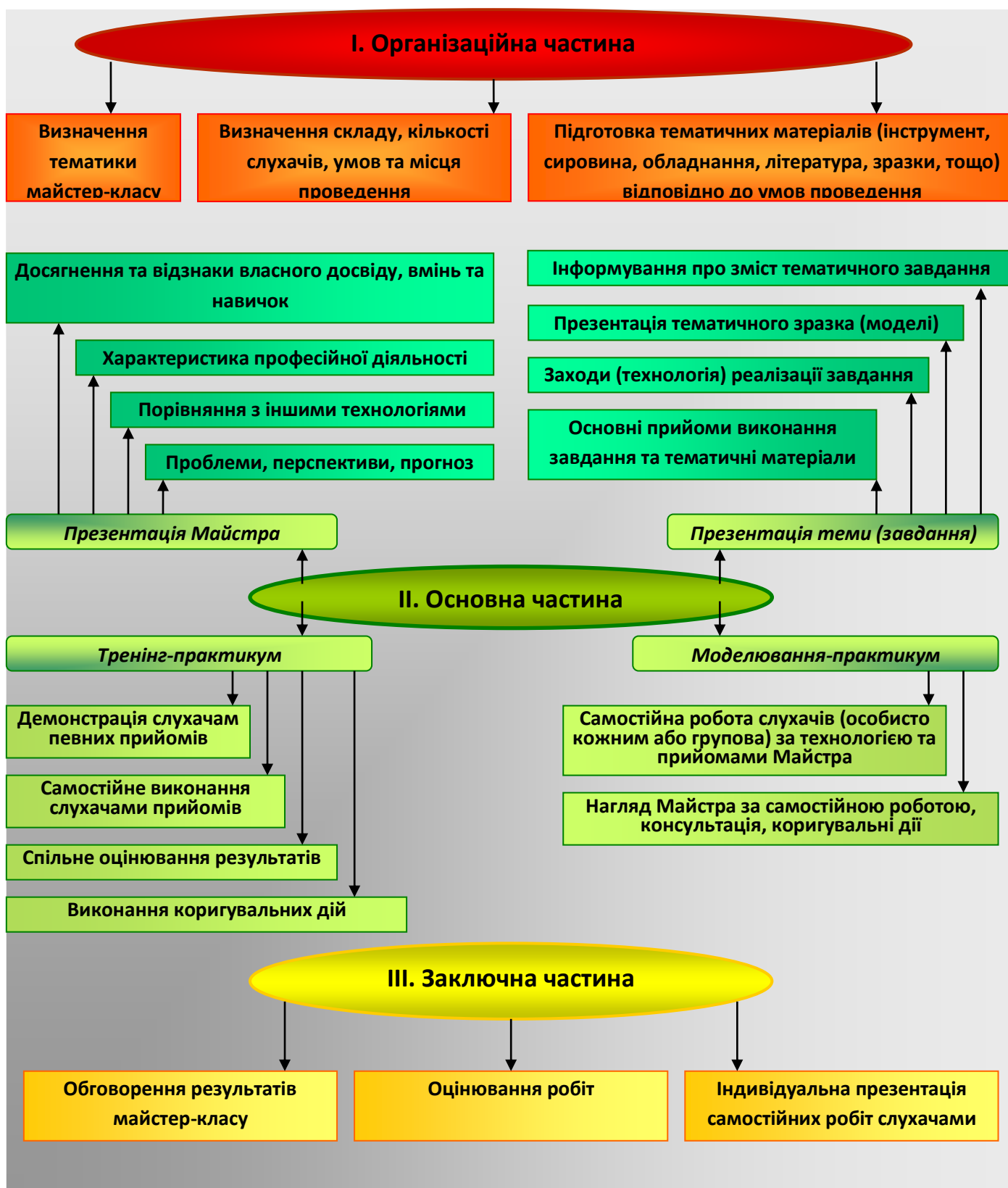
Методист позашкільного закладу: повна вища освіта відповідного напрямку підготовки (магістр, спеціаліст) без вимог до стажу роботи.

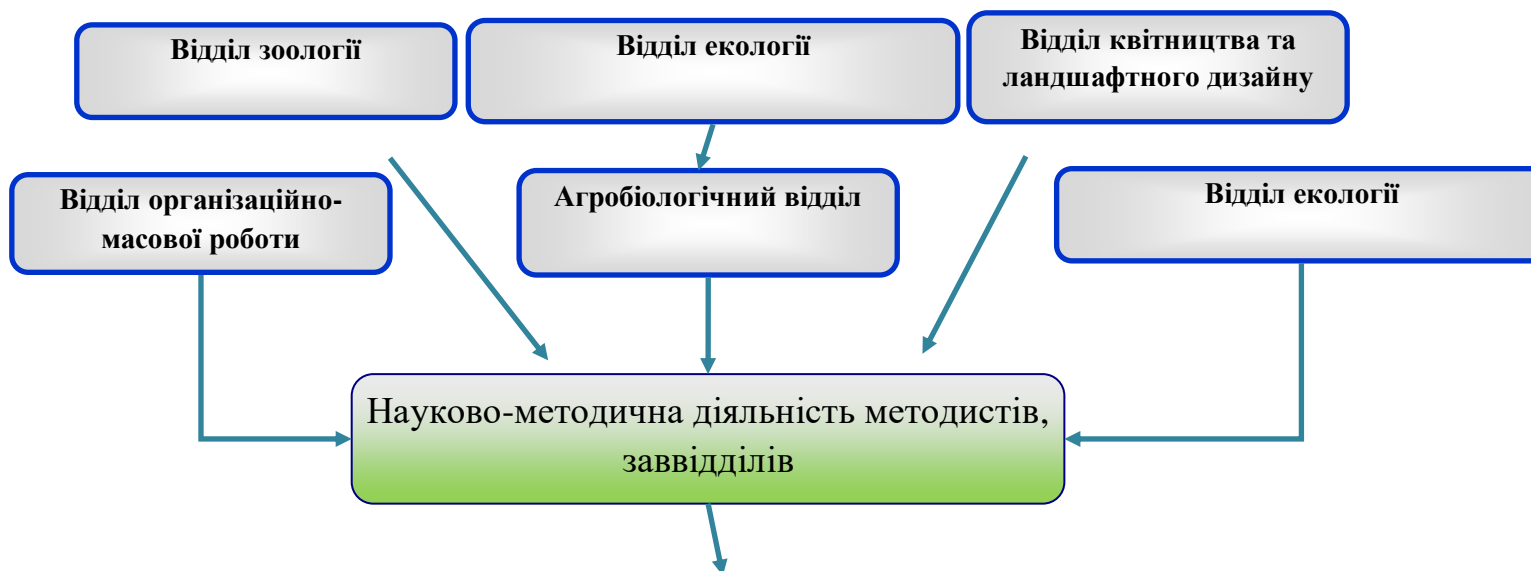
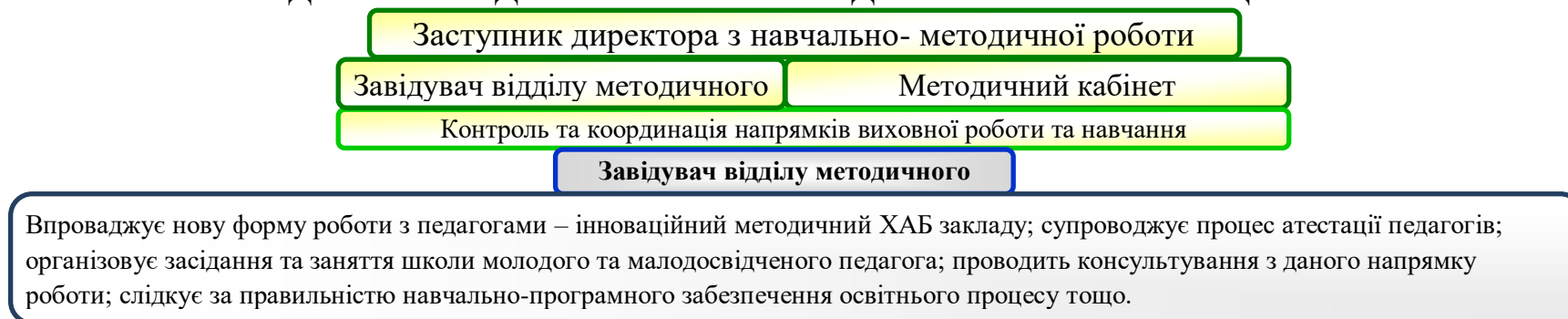
Варто враховувати:

- завдання, які стоять перед закладом;
- основні напрямки методичної роботи;
- кількісний та якісний склад педагогічного колективу;
- результати діагностування педагогічних працівників;
- результати роботи над науково-методичною темою;
- запити і потреби педагогічного колективу;
- перспективний педагогічний досвід;
- специфіку організації роботи закладу;
- структуру, зміст, форми методичної роботи закладу;
- результати атестації експертної оцінки закладу.

Алгоритм проведення майстер-класу

МОДЕЛЬ МЕТОДИЧНОГО СУПРОВОДУ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Розробка методичних рекомендацій для керівників гуртків та педагогів області, написання проєктів, виступи на семінарах закладу «Педагогічна майстерність»; методичний супровід педагогів, які атестуються; підготовка засідань школи молодого та малодосвідченого педагога; участь у роботі творчих динамічних груп; організація функціонування сайту та соціальних мереж, публікування у фахових виданнях; методичний супровід підготовки та організації масових заходів; консультування щодо роботи з творчо обдарованими дітьми та дітьми пільгових та облікових категорій; проведення внутрішніх моніторингів якості освіти; індивідуальні та групові консультування педагогів області, які займаються дослідництвом тощо.

Напрямки реалізації самоосвітньої діяльності педагогів

Робота над індивідуальною методичною проблемою

Самоосвіта

Набуття практичного досвіду

- Інструктивно-методичні наради
- Школа молодого та малодосвідченого педагога
- Педагогічне наставництво
- Взаємовідвідування занять
- Участь у методичних заходах тощо.

Посилення наукової обізнаності

- Педагогічна рада
- Методична рада
- Педагогічні наради
- Ознайомлення з літературою та фаховою пресою, нормативними документами, що регламентують роботу ПЗО
- Робота у динамічних творчих групах

Колективна, індивідуальна творчість

- Вивчення передового педагогічного досвіду
- Конкурси педагогічної майстерності
- Видавнича діяльність
- Проектна діяльність
- Дослідницька діяльність

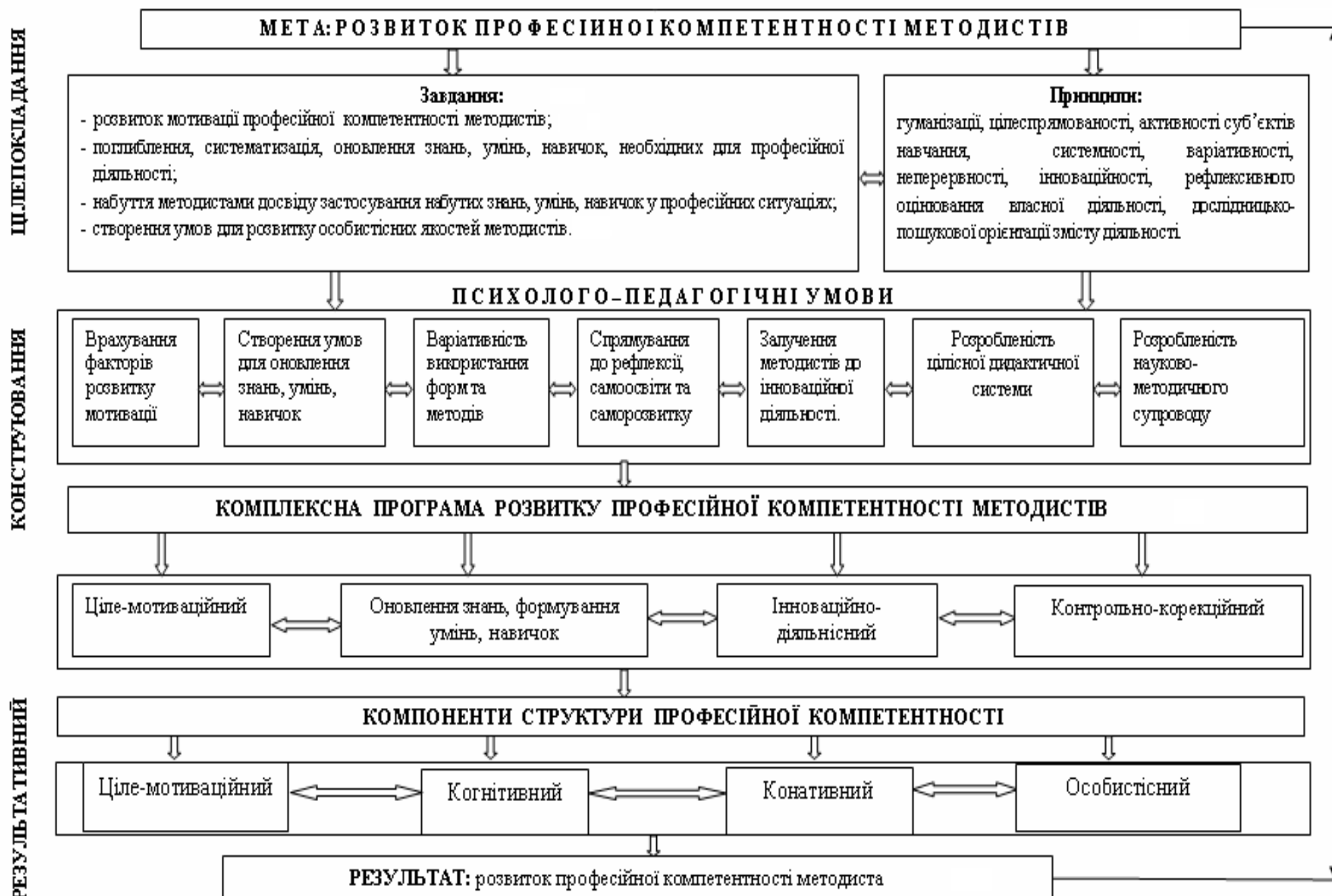
Презентація індивідуального доробку

- Творчі звіти
- Виступи на методичних заходах
- Випуск методичних буклетів
- Презентація портфоліо педагога
- Розробка та впровадження локального проекту тощо

Самопрогнозування

Самооцінка

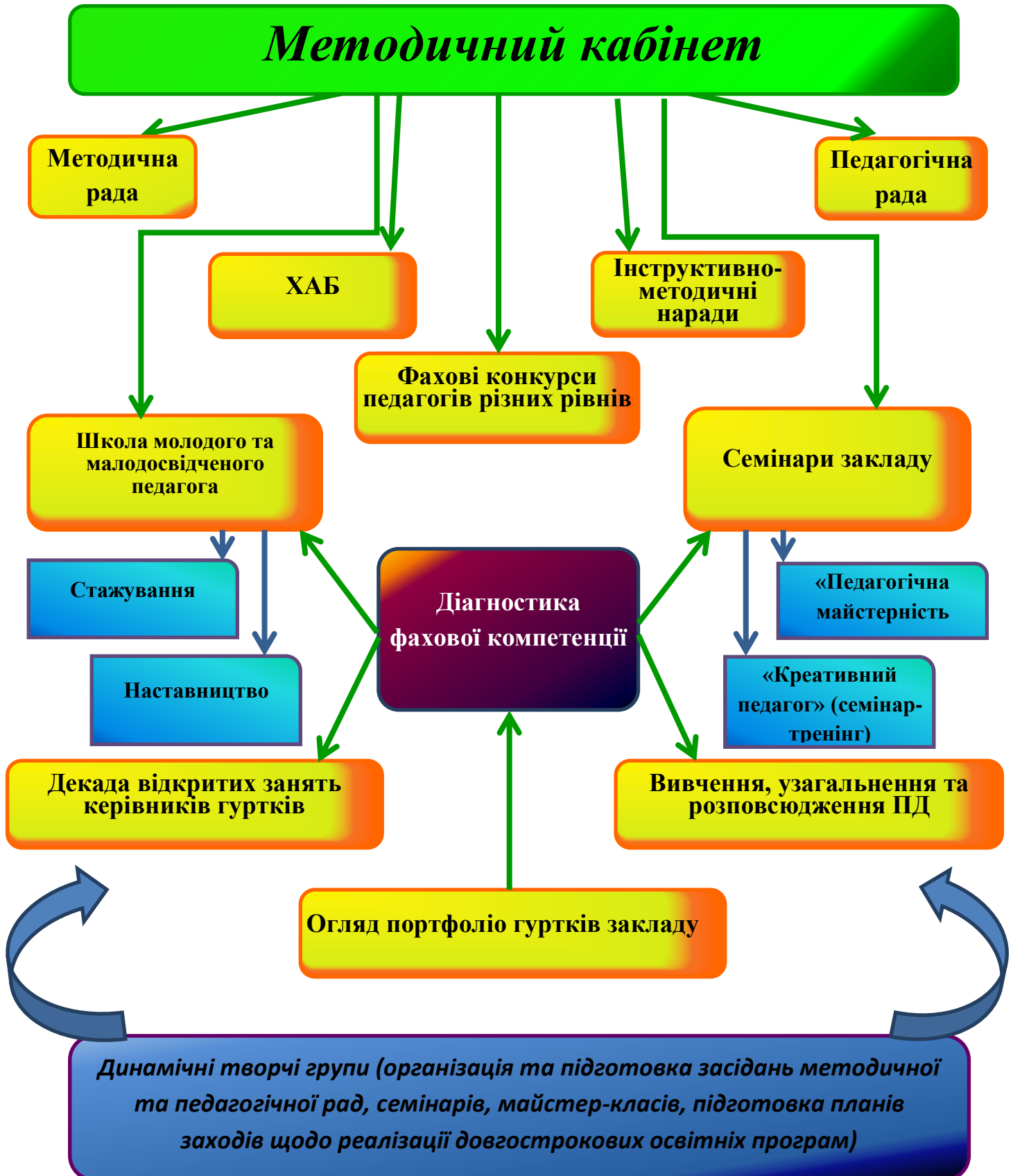
Самоцілепокладання

Форми методичної роботи

Індивідуальні форми	Групові форми	Колективні форми
Самоосвіта	Методична рада	Педагогічна рада
Діагностування	Динамічні творчі групи	Інструктивно-методична нарада
Консультування Співбесіди	Школа молодого та малодосвідченого педагога	Конференція
Педагогічне наставництво Стажування	Декада відкритих занять	Методична виставка
Взаємо відвідування занять	Педагогічні обговорення	Аукціон педагогічних ідей
Поповнення портфоліо гуртка	Психолого-педагогічний семінар	Творчі звіти
Участь у різноманітних фахових очних та заочних конкурсах	Постійно-діючі семінари	Створення сторінок «Літопису закладу»
Майстер-клас	Консультації для педагогів з питань методичної просвіти	Моніторингове дослідження педагогічної діяльності
Відкриті заняття та виховні заходи	Цільовий семінар	Методичні масові заходи
Дистанційне спілкування	Психологічні тренінги	Участь в освітніх проєктах
Висвітлення діяльності на соціальних сторінках та сайті закладу	Наради відділів	Експериментальна діяльність
Узагальнення досвіду та видавнича діяльність	Експрес інформації	Стратегічне планування

Структура методичного забезпечення педагогічного процесу

Методичні рекомендації щодо удосконалення якості проведення занять в гуртках

Заняття - основна форма навчання в позашкільному закладі освіти. Через нього проходять усі вихованці. І треба, щоб воно обов'язково було сучасним, методично грамотним, цікавим. Заняття в гуртку - та навчальна ситуація, той «сценічний» майданчик», де не тільки викладаються знання, а й розкриваються, формуються та реалізуються особистісні особливості вихованців. Враховуючи специфіку роботи в гуртках кожен керівник вишукує, випробує власні знахідки, що відповідають його напрямку роботи з вихованцями. Однак, є загальні вимоги до організації та проведення занять, яких потрібно дотримуватися.

Основні вимоги до якісного сучасного заняття:

- науковість – використання новітніх досягнень науки, передової педагогічної практики;
- системність – побудова заняття на основі закономірностей навчально-виховного процесу; зв'язок з раніше отриманими знаннями та вміннями, опора на вже досягнутий рівень розвитку вихованців;
- оптимальність – реалізація на занятті в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів та правил; забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності вихованців з урахуванням їх інтересів, нахилів, потреб;
- ефективність – ефективне використання педагогічних засобів, зв'язок з життям, особистим досвідом дітей, формування практично-необхідних знань, умінь, навичок, раціональних прийомів мислення та діяльності, формування уміння вчитися.

Схема-конспект гурткового заняття

Дата, місце, час проведення.

Тема заняття.

Мета заняття (навчальна, розвивальна, виховна)

Завдання заняття.

Методи навчання.

Рівні повідомлення навчального матеріалу (бажано).

Методи виховання (бажано) (переконання, емоційний вплив, стимулювання).

Міжпредметні зв'язки (бажано).

Тип заняття (засвоєння нових знань, умінь та навичок; формування практичних умінь та навичок; застосування вмінь та навичок; узагальнення; комбінований, інтерактивний).

Форма заняття (індивідуальне, групове, фронтальне).

Обладнання (обов'язково перерахувати): таблиці, плакати, саморобні посібники, схеми, моделі, роздатковий матеріал, демонстраційний матеріал, діаграми тощо.

Очікуваний результат (бажано).

Хід заняття (його структура)

(залежить від типу заняття, інших параметрів)

I. Вступна частина

- повідомлення теми та мети заняття, очікуваних результатів;
- актуалізація опорних знань;
- мотивація навчальної діяльності гуртківців.

II. Основна частина

- висвітлення керівником матеріалу нової теми;
- оволодіння новими теоретичними знаннями, ознайомлення з термінами, способами практичних дій;
- залучення вихованців до самостійного осмислення нового матеріалу, самостійна робота;
- підведення гуртківців до узагальнень, висновків.

III. Заключна частина

- обґрунтування гуртківцями можливості використання отриманих знань, умінь, навичок;
- загальний підсумок заняття із зазначенням його позитивних та негативних моментів;
- повідомлення завдань на наступне заняття (якщо є);
- рекомендована література.

Методичні роз'яснення

Тема заняття Формулювання теми має стосуватися фактичного матеріалу заняття, викликати інтерес до почутого. Тема, яка пропонується вихованцям може відрізнятись від теми, записаної в плані за стилем (художній – діловий). Тема повинна чітко, лаконічно, емоційно виражати стислий зміст заняття.

Мета заняття - основа ефективної діяльності педагога та вихованців, що визначає характер їх взаємодії. Вона реалізується в спільній діяльності всіх учасників навчально-виховного процесу. В меті заняття формулюється результат, до якого повинні прагнути учасники навчального процесу, якщо вона визначена нечітко, чи педагог погано уявляє собі шляхи та способи її досягнення, ефективності заняття важко досягти. Перш ніж сформулювати триєдину мету заняття педагог повинен знайти відповіді на питання:

- чого має навчити це заняття?
- як допоможе навчальний матеріал в розвитку вмінь та навичок вихованців?
- як вплине на погляди, переконання, почуття, над чим примусить замислитися?
- яке значення цього заняття в загальному процесі освіти і виховання?

Мета заняття: навчальна, розвивальна, виховна.

Навчальна мета (навчити, познайомити) - передбачає формування практичної діяльності, умінь аналізувати, спостерігати. Спрямована на активізацію уяви та фантазії.

Типові формулювання:

- навчити, дати уявлення, пояснити, учити, розповісти, розкрити тощо;

- познайомити з інформацією, умовами тощо;
- проконтролювати засвоєння певних (таких) вмінь та навичок, вивчених на попередніх заняттях;
- сформувати (закріпити) певні (такі) навички та вміння... по даному матеріалу (на матеріалі цього заняття);
- розширити або/і поглибити (збагатити) знання (конкретно названі);
- узагальнити знання, одержувані з різних джерел (в тому числі самостійно).

Розвивальна мета (розвинути) – спрямована на розвиток творчого потенціалу.

Типові формулювання:

- розвинути (розкрити) здібності, уяву, пам'ять, увагу тощо;
- розвивати почуття (кольору, світу, смаку...);
- формувати практичні навички та вміння;
- удосконалювати вміння та навички;
- забезпечити в ході заняття (розвиток мови вихованців, поповнення словникового запасу, оволодіння).

Виховна мета (виховати) – спрямована на виховання загальнолюдських цінностей, нових ідей та образів.

Типові формулювання:

- виховувати почуття...;
- прищеплювати...;
- сприяти в ході заняття вихованню певних (таких) якостей (понять)...;
- для рішення завдань (естетичного, морального, духовного...) виховання...;
- з метою рішення завдань (громадянського ...) виховання ...;
- викликати інтерес до інформації, людей, умов взаємодії...;
- залучити, заохотити, зміцнити інтерес...;
- викликати неприйняття...

Завдання (бажано)

Типові формулювання загального характеру:

- відпрацювати навички;
- виконати операції мислення: пізнання, розуміння, застосування, аналізу, синтезу, оцінки.

Навчальні завдання:

- проконтролювати ступінь засвоєння основних умінь і навичок, а також вивчених і сформованих на попередніх заняттях;
- забезпечити засвоєння наступних завдань...;
- сформувати (продовжити формування, закріпити) такі спеціальні вміння й навички, як...;
- сформувати (продовжити формування, закріпити) такі спільні навчальні вміння й навички, як... на матеріалі даного заняття.

Розвивальні завдання:

- для вирішення завдання розвитку у вихованців... в ході заняття забезпечити виконання таких завдань...

Виховні завдання:

- сприяти в ході заняття формуванню світогляду;
- формування естетичного (іншого) виховання;
- формувати в дітей загальнолюдський світогляд.

Методи

Метод – це «шлях до досягнення мети», спосіб теоретичного дослідження або практичного здійснення будь-чого.

Основні методи:

За джерелом передачі та сприйняття навчальної інформації:

- словесні (розповідь, бесіда, пояснення, лекція, інструктаж тощо);
- наочні (демонстрація предметів, явищ, посібників тощо);
- практичні (практична робота, навчальні вправи, ігрові вправи, екскурсія, похід тощо).

Методи стимулювання інтересу до навчання: пізнавальні ігри, створення цікавої ситуації, створення ситуації успіху, реалізація виховного потенціалу, ситуації неуспіху, емоційних переживань.

Методи стимулювання обов'язку відповідальності: формування переконань у соціальній та особистісній важливості, висування вимог, вправи для виконання вимог, прагнення до змагань, заохочення, покарання.

Приєм – частина методу, засіб педагогічних дій у певних умовах. Прийоми не мають самостійної педагогічної задачі.

Типи занять:

У центрі уваги позашкільної освіти стоїть особистість дитини з її потребами і інтересами. Тому, краще за все вирішує проблему проведення заняття особистісноорієнтований підхід та диференційований підхід.

Кожне заняття має свою структуру.

Тип заняття визначається наявністю та послідовністю структурних частин. Тип - це орієнтир, спрямованість, характеристика, обличчя.

Класифікація типів занять:

- заняття засвоєння нового матеріалу (нових знань, умінь, навичок);
- формування практичних умінь та навичок;
- застосування вмінь та навичок;
- узагальнення;
- контрольне (підсумкове);
- комбіноване.

Форми організації занять

Форми організації навчання – зовнішнє вираження узгодженої діяльності педагога та вихованців, яка здійснюється в певному режимі та по порядку.

Форми організації занять в позашкільній роботі:

- групові: ведеться робота з усією групою, викладається загальний матеріал. В межах групи можливо виділяти підгрупи.

- індивідуальні: передбачено роботу з дітьми, які виявили особливі здібності, які претендують на роль солістів, виконавців головних ролей.

Види занять:

ділова гра, змагання, театралізоване заняття, взаємонавчання вихованців, залік, творчий звіт, конкурс, рольова гра, концерт, конференція, семінар, екскурсія, салон, мандрівка, імпровізація тощо.

Міжпредметні зв'язки – зв'язок з якими науками можна прослідкувати в ході даного заняття

Обладнання:

- посібники, газети, журнали, документи тощо;
- дидактичний матеріал, наочний матеріал (схеми, моделі, плакати тощо);
- відеофільми, комп'ютерні диски, аудіо матеріали.

Обладнання повинне відповідати вимогам часу.

Очікуваний результат – які завдання мають бути вирішені, чого повинні навчитися вихованці.

Хід заняття (структура заняття)

Структура - поєднання, взаємозв'язок елементів і частин заняття.

Структура залежить від типу заняття.

I. Вступна частина.

1.Організаційний момент - перевірте готовність дітей до заняття, підтримуйте порядок і дисципліну протягом усього заняття. Повідомлення теми та мети заняття, очікуваних результатів. Тема, мета заняття повинні оголошуватися обов'язково, назва теми, мета, завдання мають бути адаптованим до сприйняття дітей.

* Поясніть важливість теми.

* Зробіть мету заняття метою вихованців.

* Формуйте мету, орієнтуючись на потреби та інтереси вихованців.

* Формулюйте конкретні навчальні завдання, якими повинні оволодіти учні.

* Нагадуйте тему, мету і завдання протягом заняття.

* Концентруйте на знаннях і уміннях, що відповідають інтересам і потребам вихованців.

2.Актуалізація опорних знань.

Визначте поняття, які треба активізувати у свідомості дітей, щоб підготувати до сприйняття нового матеріалу.

Мотивація навчальної діяльності гуртківців.

При побудові заняття необхідно враховувати три види мотивації: соціальну – підняти авторитет дитини серед товаришів, похвалити за старанність у роботі тощо; прагматичну – посилити увагу до дисципліни, інформації, яка буде потрібна при вступі до ВНЗ, при придбанні спеціальності тощо; змістовну – застосування знань у нестандартних ситуаціях, пізнавальні спори, введення учнів у проблемні ситуації.

II. Основна частина

- перевірка в дітей знань та вмінь, які вони вже мають для підготовки до вивчення нової теми;

- висвітлення керівником матеріалу нової теми (ознайомлення з новими знаннями та вміннями, показ зразка формування);

- оволодіння вихованцями новими теоретичними та практичними знаннями (вправи на освоєння нових знань, умінь, навичок за зразком);

- залучення вихованців до самостійного осмислення нового матеріалу, самостійна робота (перенос засвоєних знань, умінь, навичок у подібну ситуацію, завдання творчого характеру);

- підведення гуртківців до узагальнень, висновків.

Засвоєння нових навчальних компетентностей:

- нові поняття, терміни, способи їх засвоєння;

- визначення пізнавальних навчальних задач заняття (про що діти повинні дізнатись і що засвоїти);

- самостійна робота та її зміст;

- проблемні та інформаційні питання;

- варіанти вирішення проблеми;

- варіанти закріплення вивченого матеріалу.

Формування навчальних способів діяльності:

- конкретні вміння й навички для відпрацювання;

- види самостійних робіт і вправ;

- способи «зворотного» зв'язку з вихованцями.

III. Заключна частина (підведення підсумків заняття)

- обґрунтування гуртківцями можливості використання отриманих знань, умінь, навичок;

- загальний підсумок заняття із зазначенням його позитивних та негативних моментів;

- повідомлення завдань на наступне заняття (якщо є);

- рекомендована література (електронні джерела).

Яким повинно бути заняття?

Яким повинно бути заняття, щоб вихованці сказали: «Я біжу на заняття гуртка!»? Безумовно - цікавим, таким, що пробуджує розум та уяву, розширює світогляд. Тому доречно використовувати в роботі інтерактивні методи навчання, ігрову діяльність, адже вони мають багато переваг:

- у роботі задіяні всі діти;

- вихованці вчаться працювати у групах (командах);

- формується доброзичливе ставлення до опонента;

- кожна дитина має можливість пропонувати свою думку;

- створюється «ситуація успіху»;

- за короткий час опановується більше матеріалу;

- формуються навички толерантного спілкування;

- уміння аргументувати свою точку зору, знаходити рішення проблеми.

1. Допомогайте вихованцям ставити перед собою реалістичні завдання.

* Заохочуйте дітей, що ставлять перед собою досяжні завдання, щоб ускладнювати їх згодом.

* Коли вихованці ставлять перед собою нереально високі завдання, пропонуйте їм альтернативу.

* Як найчастіше ставте вихованців у ситуацію вибору.

2. Допомагайте вихованцям бути відповідальними за успіхи та прорахунки.

* Після виконання завдань попросіть їх розповісти, що було особливо важко, як вони з цим справилися.

* Обговорюйте причини не тільки успіхів, але і невдач.

3. Зробіть ситуацію успіху досяжною для кожного вихованця.

* Вибирайте такі завдання, при виконанні яких вихованці частіше домагаються успіхів, ніж невдач.

* Якщо у вихованців виникають проблеми, розподіліть матеріал на дрібні частини.

4. Робіть аудиторію та заняття більш привабливими та цікавими.

5. Пов'язуйте інформацію з життєвим досвідом вихованців.

Намагайтеся оцінювати подачу будь-якого навчального матеріалу з позиції дитини, тоді народжуються заняття, на яких дітям працювати легко, бо всі структурні компоненти підпорядковуються віковим особливостям: фізична спроможність, емоційне сприйняття навколишнього світу, мовленнєвий розвиток, прагнення отримувати нові знання. Життя висунуло суспільний запит на виховання творчої особистості, здатної самостійно мислити та приймати нестандартні рішення, висувати оригінальні ідеї. Тому пропонуйте вихованцям різноманітні завдання, що стимулюють розвиток їх творчих здібностей. Дітям подобаються такі види діяльності, які дають матеріал для роздумів, фантазування, можливість проявляти ініціативу й самостійність, спілкуватися, спільно приймати рішення, робити вибір і відповідати за нього. Сучасне заняття в позашкільному навчальному закладі повинне бути здоров'язберігаючим, тобто мають бути створені належні умови для його проведення.

Ці умови полягають у:

- використанні елементарної діагностики втомлюваності вихованців на занятті;

- зменшенні втоми в дітей;

- створенні необхідного психологічного клімату;

- здійсненні індивідуального та диференційованого підходу в процесі навчання;

- дотриманні санітарно-гігієнічних умов реалізації навчально-виховного процесу.

Використання елементарної діагностики втомлюваності вихованців на занятті – це порівняльний аналіз виразу облич дітей, використання методу кольорової діагностики, оцінка часу виконання вихованцями певного виду завдань тощо.

Зменшення втоми дітей – використання дидактичних ігор, інтерактивної діяльності (робота в групах, парах, трійках); включення в заняття динамічних пауз, фізкультхвилинок; використання творчих завдань; введення мистецького матеріалу, застосування якого благотворно впливає на емоційну сферу; емоційна подача навчального матеріалу; використання наочності, гумору тощо. Створення психологічного клімату – доброзичливе відношення до вихованців;

включення в навчальний процес життєвого досвіду дітей; створення «ситуації успіху» тощо. Важливим фактором успішного навчання є емоційний стан дитини. Треба знати те, чим живе дитяча душа. Плануйте різноманітні види роботи на занятті. Допомагайте дитині розкритись. Наприклад, педагог будь-якого гуртка може запропонувати вихованцям намалювати щастя й горе, важку працю й веселе свято, любов і розлуку, а потім мотивувати свої бачення цих понять, поділитися враженнями та мріями. Малюнки й пояснення їхніх авторів розповідають багато. Педагогу треба проаналізувати ці роботи, зробити висновки, аби дитині було комфортніше в сім'ї, на заняттях в гуртку, допомогти позбутись комплексів, підтримати політ фантазії.

Здійснення індивідуального та диференційованого підходу в процесі навчання – це використання відповідних педагогічних технологій, форм, методів; обов'язковість диференційованих завдань тощо. Дотримання санітарно-гігієнічних умов реалізації навчально-виховного процесу – це виконання норм освітлення, вологості, температури повітря; організація динамічних, ігрових, танцювальних перерв тощо.

Поради педагогам.

Приходячи на заняття педагог повинен забувати свої негаразди та труднощі. Якщо цього не робити, то діти перестають реагувати на «холодного викладача». Вони звикають до того, що там, де педагог завжди напружений, у поганому настрої не буде нічого цікавого або несподіваного. Діти чекають на неймовірні враження та позитивні емоції, які надасть їм педагог, чекають на зустріч з успішною, впевненою в собі особистістю.

Весь час знаходитися в стані емоційного підйому дуже складно, але професійна людина повинна вміти розподіляти свої емоції.

Визначте для себе формулу успіху: «Учитись легко, коли вчитись цікаво».

В основу роботи доцільно покласти такі ідеї:

1) Навчання буде легким, якщо виклад матеріалу стане для дітей цікавим, захоплюючим відрізком життя, сповненим яскравих образів.

2) «Учень — це не посудина, яку треба заповнити, учень — факел, який треба запалити» (стародавня мудрість).

3) Заняття повинні бути насичені практичною діяльністю та наочністю.

Усвідомте!

Сприяють успіху заняття:

- добре знання педагогом матеріалу;
- продуманий план заняття;
- почуття «фізичної» розкнутості, свободи;
- правильний вибір методів та прийомів навчання; їх різноманітність;

цікавість викладу;

- емоційне ставлення педагога до матеріалу, що викладається; багатство інтонацій, виразна міміка, образна жестикуляція;

- виражена зацікавленість педагога в успіхах своїх вихованців.

Ускладнюють проведення заняття:

- невпевненість педагога у своїх знаннях і «педагогічних силах»;
- байдуже ставлення до всього, що відбувається на занятті;

- нестабільна композиція заняття;
- одноманітність методів навчання;
- монотонність і сухість при викладі матеріалу; скутість рухів;
- відхід від теми заняття, захоплення сторонніми, не пов'язаними з темою й завданнями заняття питаннями.

Ми висловили рекомендації до підготовки та проведення занять в гуртках, які є найбільш важливими. Тож зробимо короткий підсумок. На сучасному занятті повинні бути активними і педагог, і вихованці. Мету заняття мають усвідомити педагог і діти, вони важливі для кожного. На сучасному занятті педагог не просто передає вихованцям готові знання, а організує діяльність для самостійного опанування ними змісту та формування навичок використання знань на практиці. Педагог навчає дітей учитися, спілкуватися з іншими людьми, готує до життя, тобто створює умови для творчої самореалізації особистості. На сучасному занятті переважають новітні освітні технології та інтерактивні форми навчання.

Педагог, що проводить сучасне заняття, порівнює кожную дитину не з іншими, а тільки з самим вихованцем, заохочуючи кожен крок на шляху до вдосконалення особистості. На сучасному занятті формується толерантність до чужої думки, до іншої точки зору. Сучасний педагог переконаний сам і прагне переконати вихованців, що не існує такої проблеми, яку дозволено розв'язати за рахунок інших людей. Бо особистість людини, життя людини – найцінніший скарб для всього людства.

ЗАПОВІДІ ПЕДАГОГА:

- *Якщо ти не вмієш тремтливо та зворушливо любити і поважати своїх близьких, то тобі перш ніж іти працювати у позашкільний заклад, необхідно освоїти цю важливу духовну умову та якість, без яких педагога не існує.
- *На великому аркуші паперу випиши всі свої професійні та людські недоліки. Посиль роботу над собою і з накопиченням досвіду, мудрості, знань, емоційних почуттів обережно приступай до їх викреслення.
- *Якщо ти не вмієш утримувати дисципліну в групі, то про інші твої таланти вихованці не дізнаються.
- *Без педагогічних вимог - успіхів у вихованні та навчанні не досягнути, без авторитету не працюють педагогічні вимоги, авторитет неможливий без любові до свого предмету, дітей, світу; любов неможлива без розумної вимогливості, вимогливість лежить в основі педагогічних вимог – коло замкнулося!
- *Якщо ти мало думаєш, смієшся, відчуваєш, допомагаєш, граєш, твориш – як же ти зможеш навчити всьому цьому інших?
- *Педагог - професія цілодобова і якщо не навчишся відволікатися, захоплюватися, мати інші творчі інтереси, то що ж в нас буде цікаво дітям?